

NORGES HØYESTERETT

Den 11. mai 2020 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Webster, Noer og Steinsvik i

HR-2020-987-U, (sak nr. 20-067554STR-HRET), straffesak, anke over kjennelse:

A (advokat Trond Olsen Næss)

mot

Politiets utlendingsenhet (politiadvokat Zubia Arooj Kiani)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder internering etter utlendingsloven.
- (2) A, født 00.00.1992, er usbekisk statsborger og ble ved Oslo tingretts kjennelse 5. februar 2020 besluttet internert i fire uker i medhold av utlendingsloven § 106 første ledd bokstav b om unndragelsesfare. Interneringen er siden blitt forlenget.
- (3) Politiets utlendingsenhet krevde 27. april 2020 forlengelse av interneringen med ytterligere fire uker.
- (4) Oslo tingrett avsa 29. april 2020 kjennelse med slik slutning:

"A, født 00.00.1992, løslates mot meldeplikt og pålegg om bestemt oppholdssted etter nærmere bestemmelser av politiet."
- (5) Politiets utlendingsenhet anket til lagmannsretten, og anken førte fram. Borgarting lagmannsrett avsa 5. mai 2020 kjennelse med slik slutning:

"A, født 00.00.1992, kan fortsatt holdes internert frem til 27. mai 2020."
- (6) A, født 00.00.1992, har anket til Høyesterett. Han anfører at lagmannsretten har tolket loven uriktig når den bygger på at en tidligere forsinkelse med å skaffe dokumenter fra usbekiske myndigheter var tilstrekkelig til forlenget internering etter loven. Det anføres også at lagmannsrettens vurdering av betydningen av koronapandemien er uttrykk for uriktig lovanvendelse og at begrunnelsen er mangelfull.

(7) A har lagt ned slik påstand:

"Lagmannsrettens kjennelse oppheves."

(8) *Påtalemyndigheten* anfører i korte trekk at det i lovens forarbeider fra tiden før implementeringen av returdirektivet fremgikk at kriteriet "særlige grunner" var ment som en sikkerhetsventil for når en utsendelse innen 12 uker ble forhindret av forhold utenfor politiets kontroll. Uforutsette forsinkelser ved gjennomføringen av transporten ut av landet, blant annet på grunn av covid-19, må også kunne gi grunnlag for forlengelse. Det må foretas en helhetsvurdering av hva som tidligere har skjedd i saken. I denne saken har det både vært manglende samarbeid fra As side og forsinkelse med å innhente nødvendig dokumentasjon.

(9) *Påtalemyndigheten* har lagt ned slik påstand:

"Anken over lagmannsrettens kjennelse forkastes."

(10) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker:

(11) Anken er en videre anke over lagmannsrettens saksbehandling. Ankeutvalget kan prøve lagmannsrettens saksbehandling og generelle lovtolkning, jf. straffeprosessloven § 388 første ledd, jf. utlendingsloven § 99 a.

(12) A er internert for å forberede og gjennomføre tvangsutsendelse av ham til hjemlandet. Han kan da bare holdes internert ut over 12 uker dersom han ikke samarbeider om gjennomføringen av utsendelsen eller det er forsinkelser med å skaffe nødvendige dokumenter fra et annet lands myndigheter, jf. utlendingsloven § 106 b tredje ledd første og andre setning:

«Samlet interneringstid kan ikke overstige 12 uker, med mindre det foreligger særlige grunner. Internering for å forberede eller gjennomføre en utsendelse kan bare overstige 12 uker dersom utlendingen ikke samarbeider om gjennomføring av utsendelsen eller det er forsinkelser med å fremskaffe nødvendige dokumenter fra et annet lands myndigheter.»

(13) Bestemmelsen gir hjemmel for frihetsberøvelse, og man er innenfor legalitetsprinsippets kjerneområde. Departementet slo i forarbeidene fast at vilkårene burde gå fram av loven, jf. Prop. 3 L (2010-2011) avsnitt 11.1.5:

"Departementet er enig i at gode grunner kan tale for å regulere dette i loven og ikke i forskrift. Vilårene for frihetsberøvelse må sies å være av en slik inngripende karakter at de bør fremgå av loven.

Departementet forslår derfor å presisere i nytt annet punktum i § 106 tredje ledd at fengsling for å forberede eller gjennomføre en utsendelse bare kan overstige 12 uker dersom utlendingen ikke samarbeider om utsendelsen eller det er forsinkelser med å fremskaffe nødvendige dokumenter fra et annet lands myndigheter."

(14) Politiet begrunnet kravet om internering av A slik i påtegning 27. april 2020:

«Den 11.03.2020 mottok PU et midlertidig reisedokument fra den usbekiske ambassaden i London. Det ble umiddelbart gjort forsøk på å uttransportere utlendingen, men grunnet restriksjoner knyttet til pågående virusutbrudd ble transporten imidlertid avbrutt.»

(15) Etter 11. mars 2020 har det altså etter det ankeutvalget forstår ikke vært forsinkelser knyttet til å skaffe reisedokument, men restriksjoner på grunn av korona som har ført til at A ikke har blitt sendt ut.

- (16) Lagmannsretten kom likevel til at vilkårene for å holde A ut over 12 uker var oppfylt, siden det tidligere i interneringsperioden hadde vært en måneds forsinkelse med å få reisedokumenter fra usbekiske myndigheter. Avgjørende etter lagmannsrettens syn var at det *hadde vært* forsinkelser med å fremskaffe reisedokumenter i løpet av perioden.
- (17) Spørsmålet er om forsinkelser som oppfyller vilkårene i § 106 b tredje ledd, men som har blitt ryddet av veien i løpet av en interneringsperiode, kan gi grunnlag for forlenget internering ut over 12-ukersperioden. Ordlyden utelukker ikke at tidligere forsinkelser kan være av betydning. Spørsmålet er så vidt ankeutvalget kan se ikke behandlet i rettspraksis eller forarbeider. Ut fra formålet med bestemmelsen, slik dette er formulert i forarbeidene, mener ankeutvalget at forutsetningen for å la en slik tidligere forsinkelse begrunne internering ut over 12 uker, må være at det er en *nær faktisk og tidsmessig sammenheng* mellom forsinkelsen og behovet for fortsatt internering.
- (18) I saken her var reisedokumenter skaffet til veie allerede 11. mars. Lagmannsretten skulle da ha vurdert om det er en tilstrekkelig nær sammenheng mellom den tidligere forsinkelsen og behovet for fortsatt internering. Når det ikke er gjort, er det en saksbehandlingsfeil som må føre til at lagmannsrettens kjennelse oppheves.
- (19) I påtalemyndighetens tilsvaer til Høyesterett er det vist til at A ikke har samarbeidet om en retur. I begjæringen om forlengelse ble det også, i forbindelse med vilkårene i § 106 b tredje ledd, vist til tingrettens kjennelse 1. april 2020. Forlengelse ble der begrunnet i manglende samarbeid. Ankeutvalget bemerker at samarbeidsproblemer etter omstendighetene kan begrunne forlengelse ut over 12 uker. Dette alternativet er imidlertid ikke vurdert av lagmannsretten.
- (20) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

Lagmannsrettens kjennelse oppheves.

Ragnhild Noer
(sign.)

Bergljot Webster
(sign.)

Kine Steinsvik
(sign.)